

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminică

Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Șase luni patru sute de coroane.

Ne-am obișnuit să vorbim în țifre. Cu indiferența și răceala crudă a statisticianului cuprindem în puține țifre suferințele, durerea, amărăciunea și revolta unui neam întreg. Și fără emoțiune, mașinalicește, înscrinem iar în lista »Calvarului«:

Constantin Savu redactorul responsabil al »Tribunei« condamnat pentru ațâțare la 6 luni temniță și 400 de cor. amendă.

Și dacă am mai arunca o privire retrospectivă a asupra »Calvarului« am ceti:

Nicolae Jugănarul dela »Drapelul« 4 luni și 400 de cor.

Sever Bocu dela »Tribuna« două luni temniță ordinară 14 zile temniță de stat și 400 de cor.

Cornel Popovici învățator în Șeghești 4 luni și 100 de cor.

Ioan Popovici preot în Bîrsa 14 zile.

Doamna Ana Vlad o lună temniță și 300 de cor.

Silvestru Moldovan dela »Foaia Poporului« 4 luni și 400, Nicolae Jugănarul alte 3 luni și 400.

apoi vre-o 24 de țărani parte din Selaj, parte din Orăștie 280 de zile și 2600 de cor.

Învățătorul Amon Tulea 6 luni. (Observați o generozitate: învățătorii nu primesc amendă, tribunalele știu bine că n'au ce lua după niște pîrliți de dascăli valahi cu leafă cât o amendă mai bună!)

Traian Maghier învățator din Vidra 1 lună și 100 (de asta se aflase pe semne că mai are puțină stare).

Dr. Casiu Maniu 1 an și 1000 de coroane.

Victor Braniște dela »Gazeta Transilvaniei« 3 luni și 240 cor. etc. etc.

Acestea sunt numai verdictele aduse în timpul din urmă. Nu mai continuăm, nu fiindcă nu ar mai fi de spus, ci fiindcă nu ne mai vin altele în minte. Nu mai pomenim apoi de nenumăratele osânde ale slovacilor și socialiștilor, încât nu este exagerare dacă se spune că sunt puține zilele din an pe cari să nu vie câte o condamnare. Unde mai sunt apoi condamnările mai vechi. Un Gheorghe Stoica va implini în August un an și jumătate de temniță, și peste puțină vreme va ieși și Iuliu Ioanovici care a stat pentru a doua oară închis pe un an și jumătate.

Ce să mai spunem de procesele celelalte cari ni-s'au început dar nu au ajuns să fie desbătute, patru procese noi împotriva dlui Savu, procesul pentru »lobăgia«, cartea dlui Russu Șirianu, două împotriva dlui Gh. Nichin administratorul nostru, pe urmă celelalte procese ale »Gazetei«, și ale... dar nu mai urmăim. E destul, credem, și pentru cititori, nu pentru noi numai.

Chiar fără comentariile noastre cetitorii își vor putea face singuri încheierile lor despre această înșirare de osânde. Să le mai spunem încă odată ceiace s'a mai spus de nenumărate-ori cu prilejul acestor procese? Să mai arătăm amănunțit și cu citații din arti-

coalele încriminate că nici o ațâțare nu se cuprinde în ele? Să mai spunem că două din ele sunt simple reproduceri a unor manifestații și apeluri, scrise și publicate la cinci sute și o mie de kilometri depărtare de redacția noastră, la Belgrad și la București și că noi ne-am împlinit simpla datorie de cronicari reproducându-le? Să mai arătăm cum prin cuvântarea sa, procurorul nu a făcut altceva decât să apeleze nu la dreapta judecată obiectivă ci la instinctele și prejudecățile subiective de rasă ale juraților, străini de noi, cari ajung să fie puțin sgândărite spre a întuneca orice gândire, orice discernământ rece și obiectiv? Să mai analizăm confuziunea de idei, lipsa de logică și de adevăr în argumentația procurorului care singură putea să dovedească unor jurați nepreocupați lipsa de temeinicie și consistență a acuzei? Și să mai stăruim asupra atâtor altor amănunte, toate doveditoare că aici nu este vorba de a judeca o faptă pretinsă punibilă, ci pur și simplu de o goană sistematică și nebună asupra presei și a politicii noastre întregi?

Suntem convinși că ar fi o muncă naivă și de prisos. Cititorii cari urmăresc mersul politicii noastre știu prea bine lucrul acesta. Este apoi o naivitate de-a căuta să combați pe adversar cu argumente cari de mult nu mai au nici un efect asupra lui și de a-i face obiectiv și o critică pentru fapte pe cari el le socotește drept o cinste și drept împlinirea unei datorii mari și sfinte către neamul său și către »Stat«.

Și apoi mai e un lucru: cetitorii noștri

FOITA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Edmondo De Amicis.

I N I M A.

Azilul de copii.

Marți, 4 Aprilie.

După cum îmi făgăduise, mama m'a dus azi cu dansa la azilul de copii din strada Corso Valdocco, unde vrea să recomande pe o soră a lui Precossi. Nu mai văzusem niciodată un azil.

Erau vre-o două sute de băieți și fetițe, mici de tot, că ai noștri din clasa I par oameni mari pe lângă ei.

Când am ajuns noi, tocmai intrau în sala de mâncare, în care erau două șiruri de mese, cu găuri pe margine, și în fiecare gaură o farfurie plină cu supă de orez, și lângă ea o lingură de cositor.

Câțiva copii, întrând, căzură și rămaseră pe jos până au venit profesoarele să-i ridice. Alții se opreau înaintea unei farfurii; crezând că acolo le era locul și îmbucau repede o lingură de supă până ce venea profesoara și zicea: — Înainte! — porneau, făceau alți trei-patru pași, se opreau la o altă farfurie și luau o altă lingură de supă, și tot așa mereu, iar când ajungeau la locul lor, și mâncaseră o jumătate de farfurie de supă.

În sfârșit, tot împingându-i și tot strigându-le: — Mai repede! Mai repede! — îi așezară pe

toți la locurile lor și se făcu rugăciunea. Dar toți copiii din rândurile din mijloc, cari ca să facă rugăciunea trebuiau să se întoarcă cu spatelă la farfuria cu supă, întorceau mereu capul spre mâncare, ne slăbindu o din ochi, de frică să nu le-o ia cineva, și se rugau așa, cu mâinile împreunate și cu ochii la cer, dar cu inima și cu gândul la mâncare.

Pe urmă începură să mănânce. O, ce privesc veselă! Unul mănă cu două linguri, altul cu mâinile; mulți din ei scoteau orezul bob cu bob din farfurie și-l băgau în buzunar; alții îl puneau în șorț și cu pumnii îl turtea. Alții nu mâncau ci se uitau cum zboară muștile, iar câțiva tușiră și improșcară pe cei din prejur cu orez. Ce frumos era! Cele două rânduri de fetițe, cu părul legat cu panglicuțe roșii, verzi, albastre.

O profesoară a întrebat:

— Unde crește orezul?

Și opt fetițe ce stau în șir deschiseră gurile lor pline de supă, și răspunseră toate împreună:

— Crește în a-pă!

După aceia profesoara comandă:

— Mâinile în sus!

Atunci a fost frumos, să fi văzut ridicându-se în sus toate mânușile acelea, cari acum câteva luni erau în fașe, mișcându se grațios în aier de păreau fluturi albi și roza.

Pe urmă, se dete recreație; dar mai întâi, toți copiii, își luase fiecare coșulețul cu mâncare, ce erau afârnate de zid.

Ieșiră în grădină și se risipiră peste tot, scoțând din coșuleț de mâncare: pâine, prune fierte,

o bucătică de brânză, un ou răscopt, mere miștele, o mână de năut fiert, o aripă de pui. Într-o clipă toată grădina se acoperi de frimituri, ca și cum ar fi făcut într'acins, ca să dea de mâncare la un stol de pasări.

Copiii mâncau în toate chipurile, ca iepurii, ca șoarecii, ca pisicile, rozând, lingând, sugând. Un copil ținea strâns pe piept o bucată de pâine și o freca cu o pară, par'că vrea s'o ungă. Niște fetițe strângeau în mână brânza, care li-se scurgea printre degete ca lautele și li-se ducea pe mână în sus; fără ca ele să bage de seamă. Alergau unii după alții cu merele sau cu pâinea în dinți, ca câinii. Am văzut trei copii, cari scobeau cu un bețișor într'un ou răscopt, crezând că vor găsi poate o coroană în fund, risipeau frimiturile pe jos, pe urmă începură să le culeagă, frimitură după frimitură, cu răbdare de par'că ar fi fost mărgăritare. Iar la cei ce aveau vre-un lucru mai de seamă opt sau zece alți copii le stau împrejur, cu capul plecat, uitându-se în coșuleț, ca și cum s'ar fi uitat la luna de puț. Vre-o două zeci de copii se strânseseră în jurul unuia înalt d'un cot, care ținea în mână o hârtie cu zahăr și toți îl rugau să-i lase să întingă cu pâine, iar el pe unii îi lăsa, iar alora, după ce-l rugaseră mult, le da un deget să i-l sugă.

Mama venise în grădină, și mângăia pe copii. Mulți îi alergau în cale, îi cereau o sărutare cu fața în sus, cum s'ar fi uitat la crucea după biserică, deschizând și închizând gura, ca păsărelele. Unul îi dete o bucătică de portocală mușcată pe jumătate, altul o coajă de pâine, o fetiță îi dete o frunză; o altă fetiță, cu foarte mare seriozitate, îi arată virful degetului arătător, pe care,

vor vedea din raportul nostru că o existență vândută, un suflet mîrșav de trădător mizerabil este plătit de guvernul unguresc anume spre a urmări orice se scrie în ziarele românești din circumscripția juriului de presă din Oradea-mare. Și fiindcă »Tribuna« e singurul ziar mare naționalist din această circumscripție, iar de vre-un ziar socialist românesc nu poate fi vorba aici, reiese în chip evident că acest fost român Papp János e pus anume de ministrul justiției spre a controla și a urmări »Tribuna« și în goana lui nebună după »merite« și câștig, denunțatorul guvernului nu ar lipsi să ne făurească noi acuze de »ațâțare« de »proslăvirea nelegiuirilor« și altele.

Mărturisim însă că sentimentul ce ne stăpânește și în clipa asta nu e atât al revoltei împotriva acestui sistem odios, murdar și josnic în același timp ce se practică din partea guvernelor. Ele, guvernele ungurești, nu-și fac decât jocul lor politic pe care l-au mărturisit în atâtea rînduri și pe care-l știm. Ceia ce ne măneste însă este *adânca apatie și indiferența inexplicabilă cu care lumea noastră privește acest sistem fără a căuta să dea expresie vre unei impresii sau emoții deosebite.*

În alte împrejurări și la alte popoare, prigonirea asta ar fi cel mai bun prilej de a se întări pentru mișcarea și presa prigonită. La noi însă lumea azistă cu cea mai mare impasibilitate la sdrobirea singurei arme de apărare și propagandă ce are, a presei noastre. În alte locuri s'ar ridica proteste furtunoase, strigăte de indignare în mari adunări, ziarele prigonite ca ar trebui ca bunăoară ziarul socialist »Népszava« să sporească cu mii de abonamente, singurul mijloc de a paraliza și împiedica intenția guvernului: sdrobirea acelei presei.

La noi? Un val de rușine ne năpădește când ne amintim că mai dăunăzi un »abo-

nat« ne reclama cu indignare pe telefon că nu mai primește ziarul, deși nu ieste în urmă cu plata abonamentului — decât de un an și șapte luni...

Negreșit, vina de căpetenie e nu atât la vrășmași cât de partea noastră. Am spus și o repetăm: e ceva nesănătos, ceva putred aproape, între noi și până când starea asta nu se va lecui, până nu va veni o regenerare a clasei noastre conducătoare întregi, nu vom merge înainte!

România în Intreita Alianță. »Berliner Tagblatt« vestește într'o telegramă din Budapesta că acolo se menține știrea că România va intra în curând în Intreita Alianță.

Criza. În locuința lui Kossuth s'a ținut ieri la orele 11 un consiliu de miniștri. După prânz primul-ministru Wekerle a plecat la Viena, unde va fi primit azi în audiență de către M. Sa. Cu această ocazie se va hotărî, dacă domnitorul o să mai vie încurând la Budapesta pentru rezolvirea crizei, ori tratativele pentru aceasta se vor începe deocamdată tot în Viena.

În cercurile politice din Budapesta e tot mai mare pesimismul cu care se cumpănește situația politică. Duminecă s'au ținut o mulțime de adunări populare, cari au luat poziție pe lângă banca autonomă. Dar cuvântul alegătorilor unguri acum numai bine nu poate însemna. Azi știe toată lumea, că M. Sa e hotărît să rupă definitiv cu politica de concesiuni. Și cu cât mai solidar se va prezenta partidul independist, sprijinit pe ideea băncii autonome, cu atât mai mult va însemna el o înăsprire a crizei, care azi nu se mai poate înlătura decît printr'un program, care nu atinge interesele dinastiei și ale monarhiei întregi.

Duminecă, după Rusalii, independiștii organizează un mare meeting în Budapesta, care va avea să se declare pentru banca autonomă. Pe semne, politicianii vreau să-l sperie pe M. Sa cu astfel de manifestații de stradă. Pot fi însă liniștiți. M. Sa știe azi, că marea și adevărata majoritate a cetățenilor nu e aceea, care se strânge în adunări, aclamând pe Kossuth și pe alți farsori politici...

Locțiitorul banului demisionează. Se anunță din Agram: Crnkovics, locțiitorul banului a plecat ieri în concediu pe timp nehotărît. Se zice, că Crnkovics nici nu se va mai întoarce la postul său, ci va intra în pensie.

Serbarea zilei de 10 Mai în București.

Obișnuita solemnitate a zilei de 10 Mai din București a avut de data asta însemnătatea nu a unei comemorări pioase a trecutului numai, ci și a unui nou avânt spre un viitor de putere și mărire. Punctul de căpetenie al serbării a fost predarea drapelului a șase regimente noi, anume a reg. 35 de infanterie și a regimentelor 14, 15, 16, 17 și 19 de artilerie, încât numărul regimentelor de artilerie a României face jumătatea numărului regimentelor de infanterie.

Iată după ziarele din București decursul serbării:

La mitropolie.

A 43-a aniversare a suiei M. S. Regelui Carol I pe tronul României a fost vestită poporului capitalei prin 21 bubuituri de tun trase în zorii zilei din curtea arsenalului armatei.

La orele 10 și 15 minute au plecat la mitropolie M. M. L. L. Regele și Regina în trăsură deschisă înhamată la daumont și A. A. L. L. principele Ferdinand, principesa Maria, principesa Carol și principesele Elisabeta și Mărioara, de asemenea în trăsură deschisă.

Dar Nelli, ca să nu se umilească și mai mult, zise, îndurerat:

— Nu mamă, pot să fac și eu gimnastică, o să vezi.

Mama sa se uita la el și nu zicea nimic, dar în ochi i se vedea mila și dragostea.

După aceia, zise cu teamă:

— Mă tem de colegii lui...

Voia să zică: ca să nu răză de el, dar Nelli zise repede:

— Nu face nimic, mamă. Afară de asta, este Garrone, și e destul să fie el, ca nimeni să nu răză.

Atunci s'a lăsat să vie și el cu noi.

Profesorul, acela cu rana la gât, și care a fost cu Garibaldi, ne-a pus la paralele și pe urmă la prăjină, care este foarte înaltă. Trebuia să ne urcăm pe prăjină până în vârf. Derossi și Coretti se urcară ca două maimuțe, chiar și mititelul de Precossi se urcă sprinten, cu toate că-l împiedeca haina lui lungă ce-i ajunge la călcâie, și ca să-l facem să răză, toți îi strigau: — Iartă-mă; iartă-mă! Stardi sufla, se făcuse roșu ca racul, strângea din dinți, dar nu s'a lăsat. Nobis când a ajuns sus, s'a uitat la noi ca un împărat. Volini a alunecat de două ori, cu toate că avea haine noi, făcute într'adins pentru gimnastică. Ca să nu alunecăm, toți ne-am dat pe mâni cu sacăz, și cine credeți că ne-a vândut sacăzul? Negustorul de Garoffi, care pentru cinci parale ne da puțin praf de sacăz. Și cât a mai câștigat în ziua aceia!

Fe urmă veni rândul lui Garrone, care se sui

dacă te uitai bine, se vedea o bubuliță mititică de tot, ce și-o făcuse ieri, la flacăra luminării.

Alții îi arătau, ca niște minunații rare, insecte mici pe cari nu știu cum de le vedeau și le culegeau din iarbă: bucățele de dopuri de plută, năsturei de cămașe, floricele.

Un copil, legat la cap, vru să-i povestească mamei ce i-se nămplase, și îngână o poveste de o căzătură, că eu nu am priceput nimic ce voia să zică. Altul vrea ca mama să se aplece, și atunci îi spuse la ureche: «Tatăl meu face perii!»

În vremea aceasta, ici și colo se întâmplau fel de fel de nenorociri: copile cari plângeau pentru că nu puteau să desfacă nodul dela batistă; altele cari se certau și se sgâriau cu unghiile pe obrazi pentru un simbur de măr; un copil căzuse pe brânci, peste un scaunel întors cu picioarele în sus, și suspina și plângea fără să se poată scula de jos. Profesoarele alergau și-i împăcau sau îi mângăiau.

Mai nainte de a pleca, mama a luat în brațe vre-o trei-patru, și atunci să te ții! alergau toți copiii din toate părțile ca să-i ia în brațe, cu obrazii plini de gălbenuș de ou sau de portocale și cari o luau de mână, cari o apucau de un deget ca să-i vadă inelul, unul o trăgea de lanțul ceasornicului, altul vrea s-o ia de păr.

— Băgați de seamă, îi zise profesoarele, că vă murdărește.

Dar mama nu se uita la asta, și-i săruta mereu, iar copiii toți grămadă pe ea, cei mai de aproape cu brațele întinse, gata să se agățe, cei

mai de departe cercând să se vâre printre ceilalți și toți strigau:

— Adio! Adio! Adio!

În sfârșit mama a ieșit din grădină și atunci toți alergară la gratii, ca s'o vază plecând și-și scoteau mâinile printre fiere, salutând-o și dându-i bucăți de pâine, rămășițe de mere și de brânză, și toți îi strigau:

— Adio! Adio! Să mai vie! Să vie și mâine.

Mama, placând, mai trecu odată cu mâna peste toate mâinile acelea întinse, cari semănau o ghirlandă de trandafiri, și când ajunse în stradă era plină de frimituri și de pete, cu rochile cocoloșite, cu o mână plină de flori și cu ochii plini de lacrimi, dar veselă, ca și cum ar fi ieșit dela un bal.

Din grădină se auzeau glasurile copilașilor, ca ciripitul de paseri în stol, cari ziceau:

— Adio, adio! Să mai vie. Adio!

La gimnastică.

Miercuri, 5 Aprilie.

Timpul fiind tot frumos, directorul a hotărât ca gimnastica, în loc s'o facem în sa'a de iarnă, s'o facem afară, în grădină.

Ieri, Garrone era în cancelaria directorului, când a venit mama lui Nelli, doamna aceia bălană îmbrăcată în negru, ca să se roage de director să scutească pe fiul său de gimnastică. Se vedea că orice vorbă îi venea cu greu, și vorbea ținând o mână pe capul copilului său.

— N'o să poată... — zise directorul.

Boalele secrete! scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul »Gonotol«. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Buma nr. 1 (Slavonia). — — —

Plecarea suveranilor la mitropolie, a fost anunțată prin 101 bubuituri de tun, trase din curtea aceluiași arsenal.

La intrarea în catedrala mitropolitană, Maiestățile lor și Altețele lor Regale au fost întâmpinați de II. PP. SS. LL. mitropolitul primat, mitropolitul Moldovii și episcopii Timuș al Argeșului, Conon al Hușilor, Gherasim al Romanului, Dionisie al Buzului și Ghenadie al Rimnicului; de d. Ion I. Brătianu, președintele consiliului și de d-nii miniștri Sp. Haret, Emil Costinescu, V. G. Morțun, Al. Djuvara, Anton Carp și Toma Stelian.

Mitropolitul Primat era cu Sfânta Evanghelie în mână, la care s'au închinat pe rând M. S. Regele, M. S. Regina, Principii Moștenitori și copiii regali.

M. S. Regele a intrat în Catedrală la braț cu Mitropolitul Primat, M. S. Regina la braț cu Mitropolitul Moldovei, după cari apoi urmau Principii Moștenitori cu copiii lor, d-nii miniștri și membrii Sfântului Sinod.

Suveranul a luat loc pe tronul regal din dreapta bisericii, cu Principele Ferdinand și Principele Carol, iar M. S. Regina în tronul din stânga cu Principesa Maria și Principesele Elisabeta și Marioara.

La orele 10 și jumătate a început Te-Deum-ul, oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și P. S. S. Episcopul Timuș. Răspunsurile au fost date de corul mitropolitan, sub inteligenta conducere a maestrului Bănulescu.

În biserică se aflau drapelurile celor șase regimente noi, purtate de câte un sergent aghiotant. Lângă fie-care drapel se afla comandantul noului regiment și un ofițer inferior.

După terminarea Te-Deum-ului, Mitropolitul Primat a citit o rugă pentru drapel și le-a stropit cu apă sfințită. Drapelurile au fost apoi scoase în curtea Mitropoliei.

Predarea drapelurilor.

După sfârșirea slujbei religioase, M. S. Regele și M. S. Regina au ieșit din biserică, duși la braț de cei doi mitropoliți, ca și la intrare, urmați de Altețele Lor Regale și de d-nii miniștri.

Maiestățile Lor și Altețele Lor Regale s'au oprit pe treptele dela intrarea în catedrală, unde a început solemnitatea predării drapelurilor sfințite către noi comandanți de regimente.

A. S. R. Principele Ferdinand lua dra-

pelul din mâinile sergenților aghiotanți și-i dădea M. S. Regelui.

Suveranul, luând drapelul, îl preda pe rând noului comandant. Predarea drapelului Maiestatea Sa o însoțea cu următoarele cuvinte:

«Incredințez drapelul sfințit al regimentului, pe care să-l apărați cu sângele vostru».

Cuvântările comandanților

Locot-colonel Anastasiade, comandantul regimentului »Vasile Lupu« Nr. 35 (București).

»Un nou regiment adăugat la forța armatei scumpei noastre țări, însemnează alți 3000 ostași cari vor lupta pentru țară și Tron, după pildele date de strămoșii noștri cari, cu puterea sufletului lor, mai presus de toate, al minții și brațului lor, au știut să doboare înzecitul număr al dușmanilor; însemnează alte 3000 inimi oțelite cari vor ști să păstreze gloria străbună și fala neamului, pentru a bine-merita dragostea regelui lor și a patriei; însemnează, Maiestate, alte 3000 baionete cari vor pătrunde în piepturile aceluia ce încă n'ar ști să ne respecte cum merităm.

Întâiu comandant al acestui nou regiment asigură pe Maiestatea Voastră că ostașii regimentului »Vasile Lupu«, strânși în jurul acestui scump simbol și însuflețiți de virtutea străbună, vor munci fără preget pentru a împlini dorința Maiestății Voastre, care a făcut din armată cea mai scumpă și strălucită podoabă și cel mai puternic scut al țării.

»Să trăiți, Maiestate; să trăiască M. R. Regina; să trăiască AA. LL. Regale; să trăiască Dinastia».

Au mai vorbit în acelaș senz și comandanții celorlalte cinci regimente noi.

Defilarea.

Onorurile militare au fost date de o companie din regimentul 6 Mihai Viteazul cu drapel și muzică. Garda de onoare a noilor drapeluri era făcută de o baterie pedestră din regimentul 10 artilerie.

După terminarea solemnității predării drapelurilor, M. S. Regele a primit în curtea Mitropoliei defilarea noilor drapeluri și a companiei de onoare. În fruntea coloanei se afla A. S. R. Principele Ferdinand și d. general Gheorgiu.

În curtea Mitropoliei se mai aflau înșirați elevii seminarului central și a seminarului Nifon cu drapelurile școlilor.

Recepția din palatul mitropolitan.

M. S. Regele condus la braț de Mitropolitul primat, M. S. Regina condusă la braț de d. pre-

ședinte al consiliului de miniștri au trecut apoi împreună cu Altețele Lor Regale în saloanele palatului mitropolitan unde Suveranii au primit felicitările.

În sala de recepție, I. P. S. S. mitropolitul primat a felicitat în următorii termeni pe M. Sa regele:

»În numele sfântului sinod urez M. Voastre sănătate deplină și viață îndelungată pentru slava, fericirea și bucuria neamului».

D. Ion I. Brătianu, președintele consiliului, a prezentat apoi suveranului felicitări în numele guvernului.

M. Sa regele a mulțumit călduros înaltului ierarh și dlui președinte al consiliului pentru frumoasele urări ce i-s'au adresat.

După aceea Maiestățile Lor Regale au făcut cerc și au binevoit a se întreține cu toți cei prezenți timp de aproape jumătate oră.

La orele 12 Suveranii și Principii moștenitori au plecat la palatul regal, unde au luat dejunul împreună.

Atât la ducere cât și la întoarcere dela Mitropolie staționa pe strade un public enorm, care a făcut o entuziastă manifestație de dragoste Auguștilor suverani.

Studii statistice.

De Eugen Brote.

XXVIII. Românii din ținutul Aradului.

Aradul este pe valea Murășului ultimul oraș spre apus, în care românii constituiesc o minoritatea considerabilă. Situat pe malul drept al fluviului, după ce acesta părăsește munții transilvani, orașul dominează o bună parte a șesului ungar. La o distanță de 60 kilometri dela Arad Igrășul pe malul stîng și Cenadul, numit unguresc, pe malul drept sunt ultimele comune românești spre apus. Cenadul-unguresc și Cenadul-sîrbesc, despărțite unul de altul numai prin apele Murășului sunt puncte de hotar ale teritorului limbei române. Spre sud ținutul nu se depărtează de malul stîng al Murășului, spre nord el se întinde dela Covăsinț peste Curtici la Bătania; Kis-Iratos, nu departe de Curtici, și Bătania sunt de asemenea puncte de hotar apusene ale teritorului limbei române. Spre est ținutul este mărginit de munți (linia Guttenbrunn-Pauliș-Miniș-Ghioroc-Cuvin-Covăsinț). Pe lângă maghiari și germani, românii se întilnesc aci și cu popoare slave (sîrbi și slovaci). Un oraș și 39 sate sunt pe acest teritor. 18 sate sunt românești orașul și 6 sate sunt maghiare, 9 sate germane și 6 sate mestecate. Aproape două treimi din numărul comunelor trec peste 2000 locuitori. Aradul are 56.300, Nădlacul 13.600, Bătania 12.800, Pecica-rom. 9000, Pecica-maghiară 8300, Curtici 7700, Semeac 6100, Aradul-nou 6000, Cenadul-sîrbesc 5700, Șetin 4700, Glogovaț 4600, Covăsinț 3500, Micălaca 3300, Fenlac și Cenadul-unguresc câte 3000, Nemet-Szent-Péter și Secusigiu câte 2700, Szépfalu și Tornea câte 2500, Pauliș și Kis-Iratos câte 2400, Ujpanat 2300, Fakert și Simbăteni câte 2200.

La anul 1880 erau 145.179 locuitori și anume 52.323 români (36.04 proc.) și 92.856 alții. Ei au sporit în 20 ani la 193.821, din cari 65.089 români (33.57 proc.) și 128.732 alții. Creșterea este de 48.642 sau de 1.67 proc., anual. Românii au sporit cu 12.766 sau cu 1.22 proc. și alții cu 35.876 sau cu 1.93 proc. Avansul în spor asupra românilor este aproape trei pături de procente, și românii au și pierdut din pozițiunea lor numerică în acești 20 ani două și jumătate procente.

În satele românești erau 42538 locuitori, cari au sporit la 53862. A crescut deci populațiunea lor cu 11324 sau cu 1.33 proc. Români erau 34248 (80.52 proc.) și numărul lor s'a urcat la 40937 (75.00). Sporul este de 6689 sau de 0.99 proc. Alții erau 8290 (19.48 proc.) și au devenit 12925 (24.00 proc), prin urmare au sporit cu 4635 sau cu 2.80 proc. Pierderea românilor prin o sporire de trei ori mai repede a neromânilor este de cinci și jumătate procente în 20 de ani. 3 sate cu 3440 români scad populațiunea română (Fenlac, Munar, Miniș); în 2 sate cu 2977 români ea crește cu mai puțin de o jumătate procent (Secusigiu, Cikir); în 3 sate cu 6053 români creșterea se urcă pînă la un procent (Simbăteni, Cenadul-unguresc, Igrăș); în 8 sate cu 19808 ea trece peste un procent (Covăsinț, Cuvin, Pauliș, Mindruc, Curtici, Bodrogul-vechiu, Pecica-română, Șetin); și în 2 sate cu 1960 români ea trece și peste 2 proc. (Bodrogul-nou și Micălaca). Numai în 5 sate (Bodro-

măncând la pînă, ca nimic, și sunt sigur că ar fi fost în stare să se ridice până sus, cu unul din noi în spate, atât era de tare, Garrone.

După Garrone, iată pe Nelli. Dar d'abea îl văzurăm agățat de prăjină cu mâinile lui lungi, și câțiva începură să ridă, dar Garrone își încrușișă brațele lui groase pe piept și fulgera cu ochii pe cei ce rideau, încât aceia, de frică să nu le dea vre-o palmă chiar în fața profesorului, n'am mai rîs.

Bietul Nelli începu să se urce, dar se trudea tare, se făcuse roșu roșu, și îi curgea sudoarea pe frunte.

— Dă-te jos; — îi zise profesorul.

Dar el se încăpățîna, se căznea să se urce; eu mă așteptam să-l văd căzînd din minut în minut.

Bietul Nelli! Mă gândeam că dacă eu aș fi fost ca el, și m'ar fi văzut mama, cât de rău i-ar fi părut! Și gândindu-mă așa, aș fi dat nu știu ce, ca să-l văd sus, să-l ajut să se urce fără să mă vază nimeni.

Garrone, Derossi, Coretti îi ziceau:

— Sus, Nelli, sus! Încă puțin! Curaj!

Și Nelli făcu o altă sforțare gemînd, și ajunse la două palme de vîrf.

— Bravo! strigară băieții. Încă puțin! Sus! Sus!

Și iată pe Nelli în vîrf. Toți băturăm din palme.

— Bravo! zis și profesorul, — acum dă-te jos. Din vîrful prăjinei, Nelli se uită în stradă. Eu mă uitai în spre partea aceia și printre arborii ce acopere grădina, văzui pe mama lui, care se plimba în sus și în jos pe trotuar, fără să îndrăznească să se uite în s-s.

Nelli se scoborî: era roșu, și-i luceau ochii de parea om altul.

Și la ieșire, când mama lui veni spre el și-l întrebă cu frică: Cum ai făcut? toți băieții răspunseră la olaltă:

— A făcut bine!

— S'a urcat ca și noi.

— Este voinic.

— Face ca toți ceilalți.

— Ce bine-i parea mamei lui! Vru să ne mulțumească, dar nu a putut; strânse mâna la vr'o 3-4, mîngăie pe Garrone, și plecă împreună cu fiul său. Și-i văzurăm cum se depărtau în grabă, vorbind unul cu altul, veseli și mulțumiți cum nu i-am văzut niciodată.

Trad. de P. Robescu.

gul-vechiu și nou, Simbăteni, Cicir, Mîndruțoc] nu s'a format încă o minoritate neromînească, în toate celelalte 13 minoritate este considerabilă și sporește în 11 sate mai repede decît majoritatea romînă. În Cuvîn minoritatea este încă mică, abea 6 proc. din populațiune și nu sporește; în Cenadul-unguresc ea este însuși foarte mare (40 proc.) majoritatea sporește însă ceva mai repede. În unele din sate în cari minoritatea sporește mai repede ea n'are încă vr'o importanță, așa în Covăsinț unde nu constituie decît 8 proc, în Șeitin cu 10 proc., în Miniș cu 13 proc., în Micălaca cu 14 proc. (numărul neromînilor s'a urcat aici dela 99 la 562). În Secusigiu însă minoritatea formează o cincime, în Curtici o treime (711 neromîni au ajuns la 2516), Pecica și în Pauliș aproape o treime. În Feniac și Munar, unde populațiunea romînă scade, majoritatea este amenințată; în Munar sunt 376 romîni și 258 alții, în Fenlac 1720 romîni și 1350 alții.

În oraș și în satele maghiare erau 8331 romîni (14.29 proc.) pe lingă 49.973 alții. Numărul locuitorilor au sporit dela 58.304 la 85.275, adică cu 26.971 sau cu 2.31 proc. Numărul romînilor s'a urcat la 12.246, sporul lor este de 3915 sau de 2.35 proc. Ei n'au pierdut nimic din pozițiunea lor numerică, din contră a cîștigat o mică fracțiune de procent, fiindcă numărul neromînilor s'a urcat la 73.029, a sporit deci cu 23.056 sau cu 2.30 proc. În Kis-Iratos, Förray-Nagy-Iratos, Nagy és Kis-Varjas și în Pecica-maghiară minoritatea romînă este mai mică decît 10 proc. Numai în Arad, Tornia și Bătania ea este consolidată. În Bătania romînii (1774) constituiesc 13 proc. din populațiune, sporesc cu 1.85 proc, sunt întrecuți însă în spor de neromîni (2.45 proc.). În Tornia romînii formează o pătrime a populațiunii (623), sporesc cu 2 proc., mai repede decît neromînii (0.90 proc.). În Arad sunt 17 proc. romîni (9556), sporesc cu 2.40 proc., sunt însă întrecuți în spor de neromîni (3.30). La Arad trebuie ținut cont de populațiunea militară (2357) necuprinsă în numărătoarea oficială dela anul 1880.

În satele germane elementul romînesc dispăre. În Traunau, Szépfalu, Kisfalud, Aradul-nou, Némét-Szent-Péter, Cianadul-german, Uj-Paulis, Glogovaț și Uj-panat erau 20.071 locuitori, cari au sporit la 23.385 sau cu 3314 (0.82 proc.). Numărul romînilor de 988 (4.92 proc.) s'au urcat la 1008 (4.31 proc.). Creșterea este de 20 suflete sau de 0.10 proc. Numai în Glogovaț minoritatea romînă se ridică pînă la 10 proc. și aci tocmai unde sunt mai numeroși romînii scad.

În satele mestecate erau 24266 locuitori, cari au sporit la 31.299; creșterea de 7033 corespundea 1.45 proc. anual romînii în număr de 8756 constituiau 36.08 proc. Ei s'au urcat la 10.898 și constituiesc 34.79 proc., va se zică au pierdut un procent și pătrar. Creșterea romînilor este de 2142 sau de 1.22 proc. și a altora de 4891 sau de 1.57 proc. În Fakert romînii nu constituiesc decît 10 proc. a populațiunii, în Zsigmondháza peste o pătrime, în Cianadul-sîrbesc și în Nädlac o treime, în Sîn-Nicolaul-mic 40 proc. și în Semlac 44 proc. În toate satele neromînii sporesc mai repede decît romînii, afară de Fakert unde sporul este egal pe ambe părțile.

Situațiunea romînilor în ținutul Aradului este dificilă. Pe largul șesului în jurul unui centru industrial al țării procentul de creștere normal nu este suficient pentru a ține concurența cu celelalte popoare cu cari locuiesc împreună. În satele germane puținii romîni dispar; în orașul maghiar și în satele maghiare, unde a cincea parte din numărul lor este așezată, de-abea își mențin pozițiunea; în satele, unde nu covârșește nici unul din popoare și cari în părțile ardelene devin de regulă cucerite de romîni, aici romînii sunt îmbulziți și trebuie se cedeze din teren; în satele romînești, unde stă grosul lor, ei sunt atacați cu vehemență și au trebuit să facă loc unui număr considerabil de neromîni.

Din România.

Exequatur. S'a acordat cuvenitul exequatur dlui Daubrée René Pierre, numit vice-consul al Franței la Iași în locul dlui de Prat.

Solemnitatea dela Palat. M. S. Regele a primit Duminecă d. a. în audiență pe d-nii Kiderlen Waechter, ministrul plenipotențiar german și căpitanul de Massof, atașat militar al Germaniei. Cu această ocazie d. Kiderlen Waechter a prezentat

A. S. R. Principelui Carol ordinul »Vulturul-Negru«, care i-a fost conferit de M. S. Impăratul Germaniei, cu ocazia vizitei principelui moștenitor al Germaniei la București.

Congresul Camerelor de Comerț. Pentru congresul Camerelor de Comerț, ce se va ține anul acesta la Botoșani, în zilele de 21 și 22 Mai s'au scris aproape o sută dintre membrii Camerelor de Comerț din Iași, Galați, Brăila, Constanța, Focșani, Ploiești, București, Pitești și Craiova. D. G. G. Assan, președintele Camerei de Comerț din București nu va participa la congres, fiind în străinătate. După ședință, congresiștii vor face o excursiune în Bucovina.

Enver-Bey în București.

Unul din eroii mișcării tinerilor turci Enver-Bey a petrecut zilele trecute o zi la București. Enver-Bey un om tânăr de vre-o 27 ani abea, a fost acela care prin o hotărîre energică a îndrăznit să înceapă cel dintâi lupta împotriva vechiului regim în Turcia, încercând insurecțiunea de astăvară care a reușit pe urmă atât de strălucit. După restabilirea constituției Enver-Bey a fost numit atașat la ambasada turcă din Berlin, unde stătuse pînă la izbucnirea reacțiunii acum câteva săptămâni. Soldat curajos și patriot inimos Enver-Bey își părăsi imediat postul și se puse în rîndul celor ce conduceau armata macedoneană împotriva sultanului. Acum pacea fiind restabilită, el se întoarce, la postul său.

În trecerea spre Berlin — scrie »Minerva« — Enver-bey s'a oprit pe ziua de ieri în capitala noastră, și publicul care a staționat ieri înainte de prânz, în mare număr pe Calea Victoriei, a putut observa figura simpatică a acestui erou turc, ducându-se la Mitropolie unde a ținut să aziste la ceremonia sfințirii drapelului noilor regimente.

Pentru noi, ziaristii trecerea lui Enver-bey prin capitală era una din ocaziunile rare și fericite de a schimba câteva cuvinte cu el asupra situațiunii din Turcia, pentru ca la rîndul ne să împărțăm cititorilor declarațiunile sale.

Abia la orele 7 jum. seara am avut plăcutul prilej de a-i vorbi. Se înalța dela șosea, unde făcuse o preumblare împreună cu Excelența Sa ministrul Turciei, Sef-bey. Când s'a coborît din trăsură la hotelul Bulevard l-am întâmpinat împreună cu un coleg, și cu multă bună voință s'a pus la dispozițiunea noastră.

E un tânăr de vre-o 30 de ani, cu ochi negri vioi, cu o mustață mică, o figură inteligentă, simpatică, pe care cetești energie și voință. L'am întrebat din primul moment asupra situației din Turcia.

— Ați părăsit Turcia? Se vede că situațiunea e liniștitoare?

— Da, am speranță că de astădată pacea internă nu va mai fi turburată și că va începe o eră de progres, care să pue țara noastră în rîndul popoarelor civilizate. Eu plec la Berlin unde sunt atașat militar, cu această speranță care sunt sigur că nu mă va înșela.

— Dar nu vi e teamă de o nouă mișcare reacționară.

— O! Nu! În urma lecțiunii ce am dat-o reacționarilor am convingerea că nu vor încerca să mai facă o mișcare anticonstituțională. Și apoi adaugă cu un ușor zîmbet pe buze, am luat toate măsurile ca să nu mai înregistrăm în Turcia turburări ca cele din ultimul timp.

La aceste cuvinte mi-a zburat gîndul la fostul sultan, instigatorul ultimelor turburări, și am pus

întrebare tânărului erou turc dacă acest tiran va fi judecat și condamnat la moarte.

— Nu, nu va fi judecat. Fostul sultan va rămîne la Salonic, prizonier în palatul în care se află acum, pînă în ultimele momente ale vieții...

Aceste »ultimele momente ale vieții« spuse cu două înțelesuri, m'a făcut să insist din nou asupra soartei sultanului, dacă viața lui e în siguranță.

— Nu știu, a răspuns de astă dată interlocutorul meu; e sigur însă că va trăi acolo unde se află pînă în ultimele momente ale vieții, îmi repetă.

Am trecut la altă chestie.

— Am primit o știre am spus șefului mișcării tinerilor turci, că junii turci din toată lumea se vor întruni într'un congres.

— Da. E just. Văd că sunteți bine informați? De unde ați aflat știrea?

Ne-a adus o telegraful din Constantinopol, am răspuns.

— Trebuie să știți însă, îmi spusese Enver-bey, că acest congres nu se va ține în Turcia, ci într'un oraș din Europa.

— Și mi ați putea spune ce veți discuta.

— Interesele țării noastre, îmi răspunse scurt.

— Dar îmi puteți spune de le, întru cât e adevărat știrea că s'ar disolva comitetul tinerilor turci pentru ca acesta să nu mai influențeze asupra guvernului?

— Comitetul nostru? Nu, nu, nu se poate disolva, mi-a răspuns cu căldură sufletul acestui comitet. Acest comitet trebuie să existe pentru orice eventualități, pentru orice momente grele.

Am căutat apoi să aflu ce impresie a făcut asupra d-sale capitala noastră.

— Plec cu cea mai plăcută impresiune. M'a bucurat mai ales mult faptul că n'ami nimerit într'o zi de sărbătoare națională cărd am putut vedea pe Suveranul d-voastre, împreună cu întreaga familie domnitoare. Dragostea pe care o arată poporul Regelui și Familiei Domnitoare m'a impresionat adînc. Și apoi am mai avut plăcerea să admir și câțiva din vitejii ostași romîni cu prilejul predării noilor drapele.

Plec cu cea mai bună impresie despre orașul București și poporul român, sfârși Enver-bey.

Din Străinătate.

Austro-Ungaria și Bulgaria.

Ministrul Austro-Ungariei la Sofia, contele Thurn și Valsassina a remis regelui scrisorile sale de acreditare cu ceremonialul obișnuit.

În discursul său ministrul a zis: Maiestatea voastră cunoaște via simpatie și interesul constant ce augustul meu stăpîn, și guvernul său l'a purtat totdeauna desvoltării și prosperității frumoasei țări ce e sub domnia glorioasă și grație înțelepciunii luminate ale Suveranului ei, a făcut în timp de 20 de ani, progrese atât de mari pentru o frumoasă și adîncă cultură. De când cu o mână hotărâtă și sigură destinele vi-guroasei națiuni ce i-au fost încredințate, Maiestatea Voastră a știut câștiga eterna grațitudine a supușilor săi realizându-le dorința cea mai scumpă și izbutind pe o cale înțeleaptă și pacifică să facă să se recunoască în mod general independența regatului Bulgariei.

Guvernul meu e convins că legăturile sincere de amicitie atât de fericit stabilite între regat și monarhie și atât de solid legate prin multiple interese comune între cele două state, se vor consolida și mai mult pe viitor; mă felicit a fi chemat a asigura Majestatea Voastră de sentimentele de adevărată și profundă amicitie pe care Maiestatea Sa Apostolică n'a încetat nici odată a o avea pentru augusta persoană a Maiestății Voastre; interpretul acestor sentimente am fost însărcinat a fi.

Regele a răspuns: Cu satisfacțiune am ascultat amabilele cuvinte prin care îmi transmiteți, pentru mine și țara mea, expresiunea inteiresului

Fabrica de spălat cu aburi

«KRISTALY»

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

arătat străduințelor noastre spre progres de M. Sa împăratul și de guvernul monarhiei, în urma circumstanțelor istorice prin care a trecut Bulgaria și cari au consacrat în chip atât de fericit independența ei.

Această dovadă de simpatie a augustului nostru suveran, unită cu asigurările reînnoite ale sincerei sale prietenii față de persoana mea, îmi e cu atât mai prețioasă că văd o nouă dovadă a dorinței Maiestății Sale de a restrânge pe viitor legăturile pe cari multiple interese comune le-au stabilit între cele două state.

Țin a vă face de acumenea cunoscut dorința reciprocă în această privință precum și a vă asigura de binevoitorul concurs ce cu plăcere îl voi pune întru realizarea sarcinii ce vă este încredințată, de augustul vostru suveran.

Vă rog ai exprima asigurarea foarte sincerului meu devotament.

Regele a conversat apoi cu ministrul austro-ungar și personalul legațiunii aproape o oră.

Legende unghurești.

Se știe că ziarul »A Nap« cunoscut prin exactitatea știrilor sale, publicase într'un număr că principele moștenitor Francisc Ferdinand, nu numai că nu este dușman unghurilor, ci dimpotrivă este adversar hotărât al naționalităților și că dânsul ar fi declarat că nu va governa niciodată cu naționalitățile. Și ca să dea mai multă crezare născocirilor ei proprii indicase și persoanele din anturajul principelui moștenitor, cari ar fi mărturisit aceasta. Și anume afirmase că contele Francisc Thun și contele Deym i-a spus aceasta unghurului Nicolau Szemere în clubul Jokey din Viena.

Minciuna menită să facă mare senzație și să sporească tirajul de o zi al lui »A Nap« a trăit numai o zi, până ce a ajuns la cunoștința personagiilor din chestiune.

Atât contele Thun cât și contele Deym desmint categoric știrea din »A Nap«. Contele Thun a trimis ziarului »Bohemia« următoarea depeșă :

»Vă rog a rectifica știrea dvoastră reprodusă după ziarul »A Nap« din Budapesta asupra unor declarații pe care le aș fi făcut, în sensul, că eu pe d-nul Szemere nici nu l'am văzut, cu atât mai puțin am vorbit cu dânsul, și nici n'am făcut vre o declarație oficială, pentru care n'am fost autorizat.

Procesul nostru de ieri.

Ieri, Luni, s'a desbătut la curtea cu jurați din Oradea-mare procesele de presă ale »Tribunei« patru la număr, ș. a. : »Telegrama studențimii sârbe către studențimea română«, »Ce ne-așteaptă«, »Prin Calvar« și »Meetingul de Duminecă«.

Acuzat era în toate patru cazurile d. Constantin Savu redactorul nostru responsabil.

Curtea s'a constituit la orele 9 dim. Președintele tribunalului era d. Csulyok, juri dd. Szentléleki și Korn iar acuzator public procurorul Kármán. Apărarea a fost susținută de d. avocat Dr. Iustin Marșieu din Arad. Juriul s'a compus din 14 cetățeni.

După ce se ia naționalul acuzatului președintele dă citire primului articol incriminat : »Telegrama studențimii sârbe către studențimea română«. Procedura a decurs fără vre-un incident.

Acuzatul d. Savu a declarat și dovedit, că telegrama aceasta — nu »articol« cum susține acuza — a fost reprodusă cuvânt cu cuvânt dintr'un ziar din România. Studenții români din București,

invitaseră pe studenții sârbi din Belgrad la un meeting ținut în 1 Noembrie la București. Acești din urmă neputând lua parte din cauza agitațiilor pe timpul conflictului dintre Serbia și Austro-Ungaria, au adresat o telegramă studenților români mulțămindu-le și asigurându-i de simpatia lor în lupta ce-o duc pentru îmbunătățirea sortii fraților lor din imperiul austro-ungar.

Înaintea de citirea acuzelor s'a întâmplat un incident foarte caracteristic care confirmă întru toate aceea ce noi spuneam, că procurorii pornesc procesele de presă contra ziarelor naționaliste la porunca guvernului. Juratul Pap János (român) care este totodată și intepret de tribunal, iese în mijlocul sălii și zice : »Onorată curte cu jurați! Deoarece articolele incriminate sunt traduse de mine și din autorizarea ministrului eu le-am denunțat judecătoriei conform legii, nu pot lua parte ca jurat la desbaterea lor.

O tăcere penibilă și pentru unghuri a urmat după declarația asta.

Acuzatul dovedește nețemeinicia acuzei, deoarece telegrama nu conține agitație contra unghurilor și nu se simte vinovat.

Urmează articolul »Ce ne așteaptă«.

Acuzatul declară, că articolul acesta sbiciuește și critică în termeni, ce-i drept, foarte aspri politica lui Andrassy și s'a scris atunci când ziarul socialist »Népszava« a reușit a descoperi tainele proiectului votului plural, dându-le în publicitate. Arată apoi intențiunea lui Andrassy de a lipsi de drepturi partea cea mai mare a poporului românesc, apoi nedreptățile guvernelor, cu deosebire a lui Andrassy, cu privire la colonizări, când unghurilor li-se dau toate de-a-gata iar nouă nimic.

Declară că deoarece ministrul Andrassy nu înseamnă el singur poporul unghuresc și deoarece articolul nu conține agitație contra unghurilor, nici nu se simte vinovat. Al treilea articol »Prin Calvar« este o resumare, adică o statistică a amenziilor și a pedepselor cu temniță întreprinse și pătrite îndurate de naționalități sub guvernul coaliției. În acest articol mai este atacată și politica de maghiarizare a lui Apponyi »priveghitoarea națională« care totdeauna se fălește în străinătate, că vedeți, Ungaria este statul cel mai liberal unde naționalitățile se bucură de cele mai multe și largi drepturi. Articolul nu atacă unghurimea ci critică numai politica proastă de maghiarizare a guvernelor trecute și a lui Apponyi. Acuzatul nu se simte vinovat.

Și ca din coroană să nu lipsească nici o stemă urmează articolul al patrulea »Meetingul de Duminecă«. Acuzatul arată că nici acesta nu cuprinde agitație și că acel apel s'a scris tocmai în ziua înierii lui în București deci s'a publicat fără vre-o intențiune ascunsă, după cum se susține în acuză. Luând în considerare cele expuse, acuzatul și la aceasta a declarat că nu se simte vinovat.

Vorbirea de acuză.

Procurorul spune, că în toate patru articolele se cuprinde agitație contra unghurilor. Incepe vorbul. Agitatorii naționaliști cu mâni spurcate sfarmă altarul presei și-și bat joc de zeița Clio. Agită ca să poată trăi și le place ca poporul să se tăvălească în noroiul neștiinței, poporul să zacă tot în întunec, ca astfel să-l jupoaie și să nu le vadă blăstămățiile. Atacă apoi pe toți fruntașii poporului românesc.

Procurorul se întunecă și începe a împărștia foc și săgeți, furtuna se deslănțuie cu toată furia. Mihai Viteazul a fost un ticălos, un hoț care fura, prăda și pustia tot ce întâlnea; a fost un om mincinos și fără caracter, și alte multe, cari scriindu-le numai îți încheașă pumnii și-ți suie sângele în cap.

Mai departe laudă libertățile, ce le avem în țara aceasta și nu poate să retacă marimozitatea guvernului unghuresc, care ridică sute de școli de stat între români cu deosebire, le dă apoi gratuit steaguri și embleme. Dă de minciună apoi pe toți istoricii, ba chiar pe sfântul Ștefan, cari toți au recunoscut naționalități în Ungaria (sic!) E minciună. Naționalități n'au existat și nici nu există. Pe timpul st.-ului Ștefan au fost numai englezi și francezi.

Naționalitățile de-acum ce-i drept există, dar numai decând cu legea din 1868. (Până atunci românii, slovacii și sârbii, și celelalte naționalități, au șezut ascunși prin scorburi și peșteri. N. Red.). Înșiră apoi câte verzi și uscate.

Românii nu pot cere drepturi, că ei sunt prea proști ci acelea se cuvin numai unghurilor. Atacă, lovește, zdrobește fără milă tot ce avem noi mai scump.

Ca dovezi zdrobitoare contra acuzatului a adus o roabă plină cu cărți și statistice și vorbele nerumegate au ținut dela ora 10 și jum. până la 1 d. a., avea omul, vezi, un dar supranatural căci își avea vorbirea (oficioasă) pe o hârtie lungă și lată cât zilele Paștilor.

Apelează la simțimentele unghurești ale juraților și i roagă ca în toate patru cazurile să declare pe acuzat de vinovat.

Fiind timpul foarte înaintat președintele anunță, că pertractarea se va continua la orele 3 d. a. urmând vorbirea de apărare a dlui Dr. Iustin Marșieu. Discursul acesta admirabil, atât ca fond cât și ca formă, și plin de dovezi neresturnabile îl vom publica în alt număr al ziarului nostru.

Sentința.

După rostirea discursului de apărare, jurații s'au retras, și după o lungă deliberare s'a adus sentința.

Acuzatul pentru toate patru articolele e declarat vinovat și este pedepsit cu 6 luni temniță de stat și 400 coroane amendă. Procurorul s'a mulțămit cu pedeapsa dictată. Acuzatul a înaintat cerere de nulitate.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 25 Mai n. 1909.

— O distincție meritată. Ni-să scrie din Sibiu: orașul nostru are iarăși norocul să găzduiască de vre-o săptămână pe ilustrul Siegescu. Domnia-sa vine, trimis de guvern, cu afaceri oficioase. Și tot mai sunt încă mulți pe la noi, cari se bucură grozav de vizita asta. Am putea să-i numim pe cei ce s-au grăbit să-l aștepte la gară, să-l cheme la masă, să se plimbe alături de el, pe toate aleele, mândrii că pot să stea de vorbă cu victoriosul trădător dela Oravița. Și mai că ne vine să spunem câteceva și de după culisele unor convenționale secrete.

Dar... Deunăzi domnu' Siegescu a avut o mică neplăcere, care merită să fie însemnată. La cafeneaua Habermann să strânseră la o masă vre-o câțiva români cinstiți, între cari și poetul Goga. Și pe când poetul fulgera împotriva trădătorilor, — iată că apare Magnificența Sa deputatul, profesorul și proprietarul de umbrele, grav, ca un director de revistă. Siegescu se apropie de masa românească și întinde mâna, — dar când să ajungă la poetul Goga, acesta se ridică repede și părăsi masa... Siegescu a rămas o clipă uluit, pe urmă se răzgândi și-și făcu calea întoarsă, roșu până după urechi, întovărășit de risetele cafenelii...

Credeam că lecția asta va fi o bună învățătură și pentru el, mărunțul slujbaș al guvernului, și pentru înalții lui prietini, cu și fără reverenzi, din Sibiu. Dar prietenii să mai închiogă și acum, uneltirile să țes mai departe, iar »Telegraful« desminte, desminte mereu...

La fondul cultural archidiecesan a contribuit domnul avocat dr. Lucian Borcia cu suma de două sute coroane.

— Congresul Ligei culturale la Iași. Pentru congresul Ligei Culturale care se va ține anul acesta în Iași, secțiunea București a ales în adunarea ei generală de Duminecă pe următorii d-ni ca delegați:

I. Slavici, dr. C. Istrati, St. Lambru, Maior Verzea, G. Bogdan-Duică, dr. H. Botescu, P. Grădișteanu, dr. Ștefan Bogdan, G. Popa-Lizeanu, A. Obedenaru, G. Băileanu-Magnus, R. Cioflec, Ion Ursu, I. Răducanu, G. Niculescu, I. Scurtu, I. Simonide, maior I. Ianculescu, C. Leca, Athanasescu, G. Ionescu, St. Pop, dr. Sterian și d-na Smara.

— **Un dar pentru Liga Culturală.** Societatea de asigurare »Națională« din București a dăruit Ligei Culturale suma de 2000 de lei cu ocazia distribuirii în scop de binefacere a sumei primită dela Stat pentru despăgubirea daunelor suferite cu ocazia răscoalelor.

† **Victoria Dr. Ardelean născ. Hodoș.** Sâmbătă în 22 Mai a încetat din viață Doamna *Victoria Ardelean născ. Hodoș*, soția amicului nostru Dr. Cornel Ardelean avocat în Chișineu. Ea lasă în urma sa doi copilași orfani și o mare și distinsă familie în profund doliu.

Primim despre trecerea sa din viață următorul anunț funebru:

Frânți de durere, în numele nostru și al nămoaselor rudeni, Vă aducem la cunoștință, că neuitata noastră soție, mamă și soră *Victoria Dr. Ardelean născ. Hodoș* după grele suferințe, împărtășită și cu Sf. Taine a răposat în Domnul Sâmbătă, în 22 Mai st. n. și s'a înmormântat ieri Luni la 91 ore a. m. *Chișineu*, 24 Maiu st. n. 1909. Odihnește cu dreptii tu suflet bun, care cu atâta chin din viață ți-ai răscumpărat pacea eternă! Dr. Cornel Ardelean, soț. Titi Ardelean, Lili Ardelean, fiice. Letiția Oncu născ. Hodoș, soră. Enea Hodoș, Sabin Hodoș, Alexandru Hodoș, I. Brut. Hodoș, Ulpui Hodoș, Nerva Hodoș, frați.

Ne asociem și noi la doliul familiei și-i trimitem sincerele noastre condoleanțe.

Familia Oncu, drept răscumpărare a cununei pe mormântul D-nei Victoria Ardelean n. Hodoș a predat Reuniunii femeilor române din Arad și provincie spre scopul zidirii școlii de fete din Arad suma de 50 coroane.

— **Dșoara Elena Abuceanu din Lugoj,** care împușcase pe candidatul de avocat dr. Ion Cadariu, fiindcă acesta o părăsise, după ce îi făcuse promisiuni de căsătorie, a fost achitată de tribunalul din Lugoj.

— **Premiile Academiei.** În sesiunea aceasta este de acordat marele premiu Năsturel, de 12.000 lei, la care și-a prezentat o lucrare și poetul A. Vlahuță, cu titlul »Din trecutul nostru«, și se zice că va avea sorți de izbândă. La premiile pentru lucrări publicate s'au înaintat și câteva scrieri din țările de dincoace de munți: dd. Dr. V. Suci și-a înaintat »Teologia dogmatică« la premiul Eliade-Rădulescu de 5000 lei, și Nic. Pop, »Sădirea și cultivarea viei«. Asemenea din Bucovina două scrieri la același premiu.

— **Cununie.** Clementina și Sebastian Corcheș și văd. Roza Popescu invită cu toată stîmă la celebrarea religioasă a cununiei fiilor lor Virgil cu Florica, care se va celebra Luni, în 31 (18) Mai 1909, la orele 4 p. m., în biserica română gr. or. din M.-Lazuri, precum și la masă.

— **Adunarea generală a „Solidarității” în Săliște.** »Solidaritatea« însoțirea băncilor noastre își va ținea *adunarea generală ordinară* din acest an în *Săliște* la 31 Mai a. c. nou.

Reprezentanții băncilor, cari vor lua parte la aceasta adunare generală sunt invitați a participa și la *adunarea generală festivă*, ce o va țineua »Casa de păstrare din Săliște« la 1 Iunie a. c. (a treia zi de Rusalii) din incidentul aniversării a XXV-a dela fondarea sa.

Cei ce vor participa la aceste adunări sunt rugați a-și anunța participarea *până la 27 Mai a. c.* la »Casa de păstrare (reuniune) în Săliște« (*Szelistye*).

— **Maiatul școlilor românești din Brașov.** Favorizați de un timp admirabil elevii școlilor centrale române din Brașov au plecat azi dimineață sub conducerea învățătorilor și profesorilor în pădurea Stejerișului. La orele 6 dimi-

neața muzica militară a traversat străzile principale ale Scheiului, anunțând ținerea maiialului. Dela orele 7—8 muzica a cântat apoi în fața gimnaziului arii, doine și jocuri românești. La orele 8 elevii corului gimnazial au executat pe terasa edificiului gimnaziului sub conducerea d-lui prof. Gheorghe Dima corurile »*Pe-al nostru steag*« și »*Gaudeamus*«. S'a format apoi un lung cortegiu, compus din elevii și elevele școlilor primare, a școlii comerciale sup. și a gimnaziului, care între sunetele muzicii militare și între cântece a luat drumul spre Stejeriș. Un public numeros a azistat la plecarea elevilor, de pe fețele cărora strălucea bucuria în așteptarea petrecerii din Stejeriș. Timpul frumos s'a menținut în decursul întregii zile.

— **Descoperirea autorilor unei feroase crime la Craiova.** Din Craiova se vestește că dd. Caton Călugăreanu, prefectul poliției și I. Porumb, șeful siguranței, au reușit să descopere pe autorii unei groaznice crime săvârșite acum doi ani. Victima fostul birtaș Louis Egermayer, de origină germană, a fost înăbușit cu un sac și aruncată în latrina curții, peste care s'a turnat pământ de către cumnatul său, cismarul Marin Vasile din str. Rahovei 91. Crima s'a comis chiar în ziua de Paști.

Scoaterea cadavrului, care este foarte bine conservat, s'a făcut în prezența judecătorului instructor Strelicescu și a procurorului Cezar Căzănescu. Magistrații au luat declarațiile criminalului și ale soției sale cari în fața cadavrului au făcut mărturisiri complete. Mobilul crimei par a fi un proces ce exista între cei doi cumnați pentru niște pământ.

— **2 milioane pentru scopuri filantropice.** Ieri a avut loc în Arad înmormântarea evreului *Spitzer Ignatz*, care a dăruit întreagă averea sa, două milioane de coroane pentru scopuri umanitare. Din acestea 700.000 a lăsat pe seama un spital public, care să se ridice în Arad, 500.000 pe seama comunității izraelite, 200.000 altor societăți filantropice, apoi diferite legate pentru copii orfani, și în sfârșit pentru rudeniile sale îndepărtate câte o rentă anuală. *Spitzer* a murit în vârstă de 69 de ani, și a trăit cât se poate de simplu și de singuratec.

— **Năsipul din Vârșeț.** În Vârșeț sau descoperit mai multe furturi din casa publică a orașului. Acum mai curînd au fost dat la iveală furturile ce s'au făcut la transportul de năsip pe seama orașului lipsind mai mult de 40 procente deși comisiunea aleasă ca să supravegheze a dat certificat că a primit totul în regulă. Descoperitorul acestora fapte e oficiantul Reinhold Heegn care dela descoperire încoace după foile ungurești e un mare »pangerman«. În realitate d. Heegn e de mult conducătorul partidului naționalist german din Vârșeț și descoperirea lui e un succes al partidului său față de administrația kossuthistă din oraș.

× **Leac sigur împotriva boalei de poaci,** prețul unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare facon se alătură și modul de întrebuintare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistrii în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpșeaua de păr Neril. După o întrebuintare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacia de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály**, drogherie Târgu-Murășului (Marosvásárhely), Székényi-ter

Concert, petreceri.

Meseriașii români din Teiuș, invită cu toată onoarea la producțiunea teatrală împreună cu joc, ce se va aranja în 31 Mai n. 1909, în otelul »Leul«. Venitul curat se va întrebuinta pentru construirea unei scene. Inceputul la 8 ore seara.

Economie.

O nouă bancă mare în București
În București s'au pus bazele unei noi instituțiuni financiare, »Noua Bancă Română« cu un capital de 20 milioane lei, din cari prima jumătate, adică 10 mil., s'au vor complecta prin subscripție publică. Comitetul noiei instituțiuni se compune din cele mai marcante personalități ale partidelor politice.

Tîrgul de bucate din Arad.

21 Mai 1909.

S'au vândut azi:

grâu 200 mm.	14.—14.70
cucuruz 400 mm.	7.—7.10
secară	9.80—
ovăs	8.25—
orz	8.—10

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 20 Mai 1909.

Grâu pe Mai 1909	29.58—30.44
Grâu pe Oct.	25.26—25.58
Secară pe Oct.	19.50—19.82
Cucuruz pe Mai	15.48—15.68
Cucuruz pe Iul	15.74—15.90
Ovăs pe Mai	16.50—15.32
Ovăs pe Oct.	15.02—17.16
Rapiță pe Aug.	30.80—31.—

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa — — — —	30 K. — 31 K. 45
Din comitatul Albei —	29 » 70 31 » 15
De Pesta — — — —	29 » 80—31 » 20
Bănățenesc — — — —	30 » — 31 » 40
De Bacica — — — —	30 » — 31 » 40
Secară de calitate I	20 » 15—20 » 35
Secară de calitate mijloc.	20 » 05—20 » 15
Orzul de nutreț, evalit. I.	17 » 80—18 » —
» » calitate a II.	17 » 40—17 » 70
Ovăs » » I.	18 » — 18 » 30
» » » II.	15 » 50—15 » 90
Cucuruz — — — —	15 » 60—15 » 70
Tărâțe — — — —	11 » 35—12 » 50

BIBLIOGRAFII.

Din Biblioteca românească enciclopedică Ștefan cel mic au apărut următoarele:

Nr. 56. »Stăpânea odată« de Delavrancea. Prețul 30 bani.

Nr. 57. »Andromaca« (tragedie) de Jean Racine trad. de D. Nanu. Prețul 30 bani.

Nr. 61. »Aripi negre« poezii de Donar Măteiu. Prețul 30 bani.

Nr. 68—71. »Discursul ținut în catedra de la Blaj la 2—14 Mai 1848« de Simeon Bărnuțiu. Prețul 1 leu.

Nr. 72. »Nuvele din războiu« de Guy de Maupassant trad. de A. Mandru. Prețul 30 bani.

Nr. 73. »Camens« poem dramatic într'un act de Fr. Halm trad. de D. Anghel și St. O. Iosif. Prețul 30 bani.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și com.

Un tânăr român

caută aplicare stabilă pe lângă condiții modeste în vre-o cancelarie advocațională.

Cu amănunte servește administrațiunea.

ANUNȚ.

În cancelaria dlui Dr. Meró Samu avocat în Boroșineu (Borosjenő) poate afla aplicare **un scriitor sau un candidat de avocat** cu praxă.

„AURORA”

**Intreprindere Română în New-York 204—
W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.**

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909. În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora”.

Banca Română „Aurora”. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora” din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora”. De dorți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de cețit, de învățat, cereți catalogul librării noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora” 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe ori ce linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora” 204 — W. 14 th. str., care este singura întreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora” despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința ca să fie ținuți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Da și cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară informații dela întreprinderea „Aurora”.

Toate epistolele să se trimtă la adresa;

E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.

— **New-York S. U. A. de N** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.

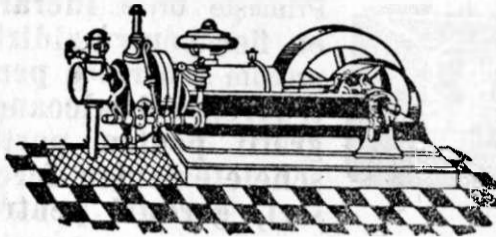

Ferdinand Saller

stabiliment de mașini, motoare și automobile.

Sibiu, Franziskanergasse 6.

Se execută orice reparații de motoare cu benzină sau cu ulei. Garantez întrebuințarea minimală de material și prestație maximală. — Construesc motoare nouă de benzină dela 2 la 6 HP. puterea cea mai ieftină pentru industrie și agricultură, stabile sautransportabile. — Toate reparațiile atingătoare de ramura mașinelor să execută în mod special și ieftin.

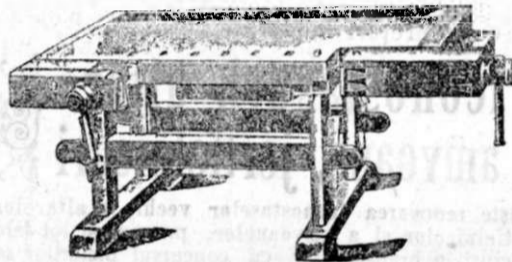
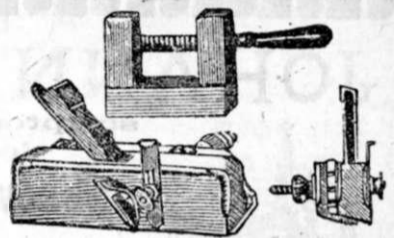
Cele mai bune referențe.
Prețurile ieftine.
Serviciu solid.
Fac reparații de automobile și de biciclete.

In atențiunea fabricilor de lemnărie!

Recomand

instrumente

din cel mai bun material necesare pentru măsar, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

Nagy Mihály
fabrică de instrumente
Szabadka
Therezia-tér.

RICHTER și ZEPENEU

pietrari

BISERICA-ALBĂ
Szászky-ut 112.

— **VÂRȘET** —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

monumente mormântale

de granit negru șvedian, sienit, labrador, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie totfelul de lucrări de branșa pietrăriei. Depozit de pietrii de hotare.

Prima fabrică de mașini agricole și întreprindere de săpat fântâni adânci din Sălmar.

SZATMÁR strada Teleky 8.

Șeful firmei **PROBST MÁTYÁS**

Primește:

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei, sfredelirea de fântâni arteriane, conducturi de apă și pompe de apă de orice sistem, aparate pentru uscatul nutrețului, reparații de automobile și de motoare cu benzină și orice lucrări atingătoare de această branșă cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu aburi și de pompe.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericesti, paramente, recvisite de metal și prapore.

Recomandă: Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine etc. confecționate exact după ritul gr.ortodox, apoi Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe și a predat pentru orice comande reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiu

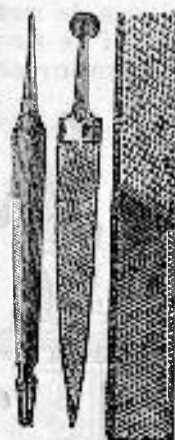
de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană se execută și încasările numitei firme.

HAFFNER JÓZSEF

tăietor de pile

SIBIU (Nagyszeben), Elisabethgasse 42.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

IOAN I. CREȚU

arhitect și lăcătuș
Timișoara-Fabric
F6-utca 10.

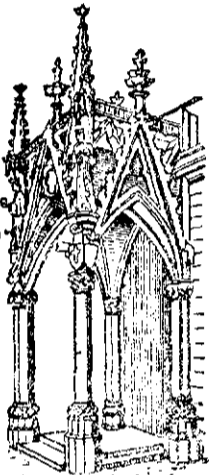
Primește orice lucrări
cu fier pentru zidiri,
precum și bariere pen-
tru trepte și balcoane,
gratii pentru porți,
schelete pentru fere-
stri, garduri pentru

morminte și vetre de fier cu prețuri moderate.

JOHANN BARTHEL

sculptor, auritor și fabricant de
iconostase și altare

BRĂȘOV — BRASSÓ, Kereszt-utca 1.

Face cu prețuri moderate:

iconostasuri, altare
amvoane, jertfelnicuri

primește renovarea iconostaselor vechi, a altarelor,
a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și tot felul
de lucruri în bransa asta; cu concursul pictorilor re-
numiți pentru pictarea icoanelor, precum și tot felul
de aurituri.

Schuller Gașpar, neguțator de bu- toaie și de doage

PÉCS

E mai presus de orice
concretență prin magazinul
său bine asortat potrivit ce-
rințelor timpului. Face din
materialul cel mai bun

butoaie de vin
de bere și de spirt,
putini și căzi
cu prețul cel mai favorabil.
Depozit permanent în bu-
toaie gata.

La chemare se duce ori-
unde.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat
cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

măiestru de monumente
și pietri de cimitir

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyváradi, Nagyszéhen, Déva și Bánpatok.

Telefon 149 și 227. — Telefon 149 și 227.

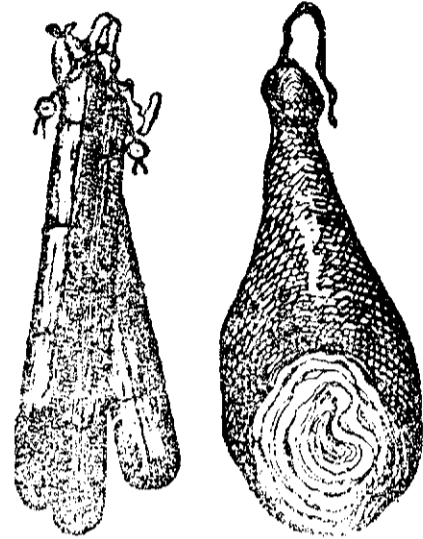
Frații Lászlóczi din Cluj

aduc la cunoștință că cârnăria veche de 40 ani, au
mărit-o și au provăzut-o cu instalație electrică. Re-
comandă specialitățile de prima calitate de

**cârnaț din Cluj, slănină și
artificiali de cârnărie,**

precum: slănină fină (Kaiserfleisch), slănină cu
aiu, cârnaț, carmanadiă, șuncă, limbă; în se-
zonul de iarnă

cârtaboș de Cluj
și sângerete; spe-
cialități de câr-
taboș și cârnați,
pastete și rânză
de porc umplută,
slănină pentru
muncitori în can-
titate peste 25 kg.;
în fine untură cu-
rată de porc to-
pită în vase.

La comande mari
și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic.

Cu catalog de prețuri sau cu informațiuni servim bucuros. — Adresa:

FRĂȚII LÁSZLÓCZY fabrică de
cârnărie -
Cluj - Kolozsvár.

Unicul mijloc
pentru conser-
varea

frumsetei femeiești

este

CREMA DE VIORELE

a lui Erös.

Crema aceasta în timp scurt face
să dispară pistruele, petele de
tot felul, sgrăbunțele și orice
afecțiuni ale pielii. Pielea chiar
și la persoane mai în etate de-
vine curată, frumoasă și catife-
lată. Nu conține nici mercuriu,
nici plumb. Nefiind unsoasă se
poate folosi și ziua. Prețul unei
tegle 1 cor. SĂPUN DE CREMĂ
DE VIORELE 80 fl.

Șpirtul aromatic pentru păr

a lui Erös

curăță pielea capului, întărește ră-
dăcinile părului, nimicește mă-
treaua și împiedică căderea păr-
ului. Prețul unei sticle 1-20 cor.

Pomada Tanochinin

a lui Erös

este un mijloc neîntrecut, nu nu-
mai că întărește părul, dar îi dă
luciu frumos și îl face elastic.
Prețul unei tegle 1-20 cor.

„SUDIN“

a lui Erös

după o mică folosire oprește to-
tal chiar și asudarea cea mai
înradăcinată. Mijloc excelent con-
tra asudării picioarelor și mâ-
nilor. Prețul unei sticle 1 cor.

Să vă păziți de imitațiuni!

După trimiterea banilor anticipa-
tiv prin poșta sau cu rambursă
expediază:

Pudra de vioarele a lui Erös

absolut nevătămătoare și e cea
mai plăcută pudră a publicului
inteligent. Prețul unei cutii 1-20 e.

Regulatorul de păr Carborin

a lui Erös.

În scurt timp părul își va căpăta
culoarea și luciul original, și tot-
odată împiedică căderea părului.
E compoziție absolut nevătămă-
toare. Prețul unei sticle 1-20
cor., a unei sticle mari 2 cor.

Erös Aladár, farm. la „Holló“ în Déva Nr. 4